

LUND UNIVERSITY

Regeringen är skyldig att redovisa sin analys

Selberg, Niklas; Sjödin, Erik

Published in:
Svenska Dagbladet Debatt

2023

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Selberg, N., & Sjödin, E. (2023). Regeringen är skyldig att redovisa sin analys. *Svenska Dagbladet Debatt*.
<https://www.svd.se/a/jl5kze/selberg-och-sjodin-regeringen-ar-skyldig-att-redovisa-sin-analys-om-etableringsjobben>

Total number of authors:
2

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Debatt

Redaktör Carina Stensson Bitr redaktör Björn Jorner
Debattredaktionen debatt@svd.se Telefon 08-13 51 49

Webb: [SvD.se/debatt](https://svd.se/debatt) Twitter: twitter.com/SvDDebatt Facebook: SvD Debatt

Replik | Arbetsmarknad

Dousa vill sänka den svenska modellen

Om det blir helt frivilligt för arbetsgivare att utan fackliga påtryckningar bestämma om man vill ha kollektivavtal eller inte så faller förutsättningarna för kollektivavtalsmodellen. Det skriver Erland Olauson, medlare åt Medlingsinstitutet, i en replik. [SvD.se/5BapPO](https://svd.se/5BapPO)

Foto: Sofia Ekström

Slutreplik | Arbetsrätt

Regeringen är skyldig att redovisa sin analys

Parternas svar ändrar inte vår uppfattning att EU-domstolen sannolikt skulle anse att etableringsjobben står i strid med EU-rätten. Etableringsjobben är provanställning i arbetsvillkorsdirektivets mening, skriver två arbetsrättsforskare i en slutreplik. [SvD.se/jl5kze](https://svd.se/jl5kze)

Foto: Linus Sundahl-Djert

I den havsbaserade vindkraftsparken Lillgrund utanför Bunkflostrand söder om Malmö finns 48 vindkraftverk. Foto: Johan Nilsson/TT

Vindkraft en garanterad förlustaffär

Vi har jämfört investeringskostnaden för kärnkraft med kostnaden för havsbaserad vindkraft. Den havsbaserade vindkraften är tio gånger dyrare än kärnkraften, skriver Leif Östling med flera debattörer.

Atta professorer påstår på SvD Debatt den 16 november att vindkraften är billigare än kärnkraften. Vi har jämfört investeringskostnaden för kärnkraft med kostnaden för havsbaserad vindkraft baserat på genomförda projekt med jämförbar effekt. För något år sedan kostade ett nytt sydkoreanskt, 1 400 MW kärnkraftverk byggt i Förenade Arabemiraten 60 miljarder kronor. Ungefär vid samma tid kostade motsvarande effekt i havsbaserad vindkraft i Storbritannien 70 miljarder kronor.

Eftersom kärnkraftverket har minst tre gånger så lång livslängd som vindkraftverket får man under kärnkraftverkets livstid bygga tre nya generationer vindkraft, det vill säga 3 x 70 = 210 miljarder kronor (grovt räknat, fasta priser, ingen ränta, ingen inflation).

Kärnkraftverket producerar ungefär dubbelt så mycket el per installerad megawatt som vindkraftverket, eftersom kärnkraftverket går på full effekt hela tiden, medan vindkraften till havs producerar på ungefär halv maximal effekt, eftersom det inte blåser hela tiden. För jämförbar elproduktion behövs därför dubbel installerad effekt i vindkraften, det vill säga 2 x 210 = 420 miljarder kronor.

Det krävs alltså 420/60 = 7 gånger så höga investeringar i vindkraft som i kärnkraft före systemkostnader. Systemkostnaderna är högre för vindkraft än för kärnkraft så en rimlig proportion är att vindkraften kräver 8–10 gånger så stora investeringar som kärnkraften. Kärnkraftverket har med sina intäkter från elförsäljningen betalat tillbaka investeringen på mindre än 10 år. Med samma matematik tar det minst 120 år för vindkraftsprojektet att

Stoppa de enorma kreditgarantierna till kärnkraft

Om de ekonomiska riskerna med ny kärnkraft bedöms som så stora att man måste ge garantier så stora som 420 miljarder kronor för varje reaktor, är det en stor fråga om huruvida det är möjligt att finansiera kärnkraften utan att behöva ge så stora garantier. Det är en fråga som måste tas upp i den offentliga debatten. Vi tror att det är viktigt att diskutera detta i samband med den pågående debatten om kärnkraftens roll i den svenska energiframtiden.

SvD Debatt 16 november.

Feltänt om kostnad för ny kärnkraft

Det är viktigt att ha koll på kostnaderna för ny kärnkraft. I den senaste rapporten från Sveriges Atomenergikommission (SAC) anges att kostnaden för en ny reaktor kan vara mellan 4,5 och 6 miljarder kronor per MW. Detta är en betydande ökning jämfört med tidigare uppskattningar. Det är viktigt att ta hänsyn till dessa ökade kostnader när man gör beslut om kärnkraftens roll i den svenska energiframtiden.

SvD Debatt 19 november.

betala tillbaka investeringen, och då är ju vindkraftverken efter 15–20 års drift för länge sedan skrotade och skattebetalarna har fått betala för avveckling och återställning, alternativt står vindkraftverken kvar som havsbaserade kyrkogårdar med stängda vindkraftverk.

Slutligen tillkommer att när det blåser kan alla vindsnurror leverera el, och då går priset ned till bottennivå. När det inte blåser går elpriset upp, men då kan inte vindkraften leverera. Vindkraften är med andra ord en garanterad förlustaffär, som blir mer och mer garanterad ju mer vindkraft vi bygger, och konkursen är en garanterad utgång.

Per-Olof Eriksson tidigare vd Sandvik AB, tidigare ordförande Svenska Kraftnät
Peter Mellberg civilingenjör elsystem
Karl-David Sundberg tidigare vd SKF Steel AB
Leif Östling tidigare vd Scania AB, ordförande i Kommissionen för skattenytta

Replik | Elförsörjning

Direkt fel om kostnad för stödtjänster

I Svenska Dagbladet förs nu en debatt om Sverige bör investera i ny kärnkraft eller inte. Ett av argumenten som Jan Blomgren med flera (SvD Debatt den 19 november) anför för att investera i ny kärnkraft är kraftsystemets kostnader för stödtjänster. Enligt deras mening måste dessa kostna-

der ingå i kalkylen när beslut om ny kärnkraft ska göras. Skribenterna har rätt i att kärnkraft utöver elproduktion (effekt) bidrar till flera för kraftsystemet centrala förmågor, exempelvis rotationsenergi. Det är samma nyttor som också vattenkraftens stora generatorer bidrar med.

Kärnkraften påverkar också överföringsförmågan positivt, vilket har ett stort värde för elmarknaden.

Kostnaden för stödtjänster har varit kraftigt stigande sedan jämförelselåret skribenterna använder i sin artikel – 2020, året då vi såg rekordlåga elpriser. Orsakerna till kostnadsökningen för stödtjänster är flera. Mängden stödtjänster som upphandlas dagligen har ökat sedan 2020, främst genom införandet 2022 av en reserv för att hantera överfrekvensstörningar (FCR-D ned). Denna ökning samt övriga volymer som säkras inför nästkom-

mande dygn bestäms huvudsakligen utifrån det största fel som kan inträffa i elsystemet – inte av en förändrad produktionsmix. Kostnaderna för att hantera timmar med låg rotationsenergi står för knappt 1 procent av de totala kostnaderna för stödtjänster. Den faktor som har påverkat kostnaden mest är inte ökade volymer, utan ett stigande elpris. Kostnadsprognosen för stödtjänster är innevarande år 6 430 miljoner kronor. Till och med oktober i år uppgår den totala nettokostnaden för stödtjänster till 5 592 miljoner kronor. Ett sätt att öka effektiviteten i marknaderna för stödtjänster är

att möjliggöra utbyte med andra länder i Norden och Europa. Som exempel innebär den nordiska marknaden för automatisk frekvensåterställningsreserv en daglig besparing på omkring 1 miljon kronor.

Det stämmer som skribenterna skriver att vi har en utveckling över tid med stigande kostnader för stödtjänster. Men att kostnaderna, som debattörerna påstår, redan i maj i år har passerat 10 miljarder är således direkt fel.

Anna Jäderström enhetschef balansmarknad, Svenska kraftnät